

filmoteca

Hadaka no shima

Maria Roca-Sastre

Crítica literària i fotògrafa

@mariars____

El cinema és paradoxal. L'acte de vi-sió cinematogràfica sembla refugiar-se en la solitud del cos: la imatge surt de la pantalla, s'eleva i recau en la cadència de cada respiració, deixa el rastre de la seva presència. Tanmateix, a les sales de cinema l'experiència cinematogràfica es torna col·lectiva, una hipnosi compartida suscitada per la fascinació de la llum en moviment.

La sobreestimulació a què ens veiem sotmesos en el nostre dia a dia ens desarrela. Les imatges sovint s'assenyalen com a culpables: la seva abundància sembla envair-nos, ofegar-nos, anestesiar-nos. Reclosos al que ens pensem que són els nostres mons propis, ja no som «enlloc». Hem patit un procés de dessubjectivització que passa per les imatges, que al seu torn també han estat vulnerades. La imatge fora del seu context ja no és imatge, s'ha buidat de sentit. On rau, doncs, la potència de la imatge fílmica?

Hadaka no shima [L'Illa Nua] és una pel·lícula de 1960 dirigida per Kaneto Shindō. L'escenari que se'ns presenta és simple: una petita i remota illa de l'est del Japó habitada per una

família de camperols que cultiven la terra per a la seva subsistència. La quotidianitat d'aquesta família convencional, formada per la mare, el pare i dos fills, ve marcada per l'austeritat de la seva existència i està sotmesa al ritme de la terra i al de la natura, que permet la seva supervivència. L'aigua i la terra són l'aliment d'on brolla la vida, però la seva abundància o la seva escassetat també poden desencadenar la desgràcia.

La temporalitat de la imatge, marcada per la manca de diàlegs i la música, queda subsumida a la repetició dels gestos quotidians: remar, arreplegar aigua, regar, cultivar. Una vegada i una altra, dia rere dia. El temps cíclic de la repetició és el de la natura i esdevé el de la producció. La feina és constant, i garantir la supervivència no deixa gairebé temps de res més. I és precisament aquesta ciclicitat el que ens indueix a la hipnosi, ens convida al viatge, obre una escletxa que esquinça la nostra percepció quotidiana de la matèria i del temps. Simplicitat i repetició ens transporten a una nova experiència o, potser, de fet, a una de vellíssima. Tanmateix, la repetició no significa

**L'aigua i la terra són l'aliment d'on brolla la vida,
però la seva abundància o la seva escassetat
també poden desencadenar la desgràcia**

falta d'imprevist, sinó que més aviat el propulsa.

Hadaka No Shima és un elogi de la bellesa de la simplicitat, una bellesa que també comporta dolor. Dels ecos de la dècada de 1960 ens arriben interrogants encara molt presents, posant-nos davant de la incomoditat profètica de problemàtiques mediambientals, de gènere i de classe, i que alhora permet recuperar-nos del cansament de la mirada hiperactiva.

He tingut l'ocasió de topar-me dues vegades amb aquest film: un cop sola i l'altra en una sala de cinema petita, de poble. Les dues vegades m'ha transportat a un Japó de postguerra on he pogut sentir el mar i l'aire provinents d'un món aliè, un lloc on podia simplement «ser». Tanmateix, l'experiència compartida em va *allocar*, entregar-me, durant uns instants a una sensació de pertinença i de reflexió compartida. La paradoxa cinematogràfica radica aquí: a permetre la comprensió d'un altre temps conjuntament amb els altres, i alhora poder suspendre'l. Posar-nos davant de la vida mateixa, aturar-la, i retornar a la pròpia. ■

Hadaka no shima
Kaneto Shido

1960